Nr 28

Konstitutionsutskottets betänkande med anledning av framställningen 1974:18 från riksdagens förvaltningsstyrelse med förslag till ändrad beräkning av arvodet till riksdagens ledamöter jämte motion.

Ärendet

I detta betänkande behandlas framställningen 1974:18 från riksdagens förvaltningsstyrelse jämte följdmotionen 1974:1844 av herr Hermansson m. fl. (vpk).

Förvaltningsstyrelsens framställning

Riksdagen beslöt den 4 december 1973 – på hemställan av konstitutionsutskottet (KU 1973:50) med anledning av riksdagens förvaltningsstyrelses framställning (1973:18) – att en opartisk kommitté skulle tillsättas för att överväga frågan om riksdagsledamöternas arvode och uppdrog åt riksdagens förvaltningsstyrelse att tillsätta ledamöterna i denna kommitté.

Riksdagens förvaltningsstyrelse beslöt den 28 februari 1974 dels utse f. d. landshövdingen Valter Åman till ordförande i kommittén, dels utse följande av resp. organisationer föreslagna personer till ledamöter i kommittén, nämligen direktören Gunnar Högberg (Svenska arbetsgivareföreningen), andre ordföranden Lars Westerberg (Landsorganisationen), biträdande direktören Karl-Erik Nilsson (Tjänstemännens centralorganisation) och förhandlingsdirektören Berne Palvall (Sveriges akademikers centralorganisation).

Kommittén avgav med skrivelse den 29 april 1974 ett enhälligt yttrande till förvaltningsstyrelsen. Kommitténs förslag innebär att arvodet till riksdagens ledamöter fr. o. m. den 1 januari 1974 skall utgå med ett belopp som motsvarar tio tolftedelar av lönen i löneklass F 25 på den statliga löneplanen, dvs. sammanlagt 76 500 kronor per år. Höjningen, som motiverats främst av den ökade arbetsbördan, medför att ledamöterna får ersättning för ytterligare två månaders arbete per år.

Förvaltningsstyrelsen har enhälligt anslutit sig till kommitténs förslag till ändrad beräkning av arvodet till riksdagens ledamöter och hemställt att riksdagen antar ett av styrelsen utarbetat förslag till lag om ändring i ersättningsstadgan för riksdagens ledamöter. Till förvaltningsstyrelsens framställning har fogats *dels* som bilaga 1 den opartiska kommitténs skrivelse till förvaltningsstyrelsen, *dels* som bilaga 2 nyss nämnda förslag till lag om

ändring i ersättningsstadgan (1971:1197) för riksdagens ledamöter.

Beträffande de närmare motiveringarna för förvaltningsstyrelsens förslag hänvisas till den i 2 saml. tryckta framställningen (1974:18).

Motionen

I motionen 1974:1844 av herr Hermansson m. fl. (vpk) hemställs att riksdagen skall besluta "*att* avslå det i bilaga 2 till förvaltningsstyrelsens framställning intagna förslaget till lag om ändring i ersättningsstadgan för riksdagens ledamöter; *att* den av förvaltningsstyrelsen tillsatta kommittén får i uppdrag att företa en utredning rörande riksdagsarvodets förhållande till övriga löntagargruppers inkomster och därefter framlägga nytt förslag; samt *att* uppdra åt förvaltningsstyrelsen att företa en översyn av bestämmelserna för traktamenten i enlighet med vad som anförts i motionen".

Motionärerna anför bl. a. att de inte bestrider riktigheten av den beskrivning av riksdagsarbetets omfattning som gjorts, men att de finner det "helt otillfredsställande att de enda lönemässiga jämförelser som gjorts gäller arvoden till heltidsengagerade kommunala förtroendemän och parlamentsledamöterna i övriga nordiska länder". Enligt motionärernas mening är det "oriktigt att behandla riksdagsarvodet utan att ställa detta i relation till övriga löntagargruppers inkomster". Därför yrkas avslag på det nu framlagda förslaget och uppdrag till kommittén att företa sådan kompletterande utredning och därefter lägga fram nytt förslag.

Motionärerna anser slutligen att det finns skäl för att någon form av traktamentsersättning borde utgå till ledamöter bosatta närmare riksdagshuset än föreskrivna 70 km och föreslår att en översyn görs av traktamentsbestämmelserna.

Beträffande de närmare motiveringarna hänvisas till motionen.

Utskottet

Utskottet ansluter sig, liksom förvaltningsstyrelsen, till den opartiska kommitténs enhälliga förslag och avstyrker bifall till motionens yrkanden i motsvarande del.

Vad gäller det i motionen framförda yrkandet om uppdrag åt förvaltningsstyrelsen att se över traktamentsbestämmelserna vill utskottet erinra om att en sådan översyn pågått inom förvaltningsstyrelsen sedan hösten 1973 och föranlett vissa beslut, bl. a. om ändringar i tillämpningsföreskrifterna till ersättningsstadgan för riksdagens ledamöter. Frågan är föremål för ytterligare övervägande. Något nytt uppdrag till förvaltningsstyrelsen torde således nu ej erfordras.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställer utskottet

att riksdagen med bifall till riksdagens förvaltningsstyrelses framställning och med avslag på motionen 1974:1844 för sin del

antar det i *bilaga* intagna förslaget till *lag om ändring i ersättningsstadgan (1971:1197) för riksdagens ledamöter.*

Stockholm den 16 maj 1974

På konstitutionsutskottets vägnar
HILDING JOHANSSON

Närvarande: herrar Johansson i Trollhättan (s), Boo (c), Werner i Malmö (m), Pettersson i Örebro (c), Bergqvist (s), Fiskesjö* (c), Karlsson i Malung (s), Björck i Nässjö (m), Svensson i Eskilstuna (s), Jonnergård (c), Olsson i Edane (s), Molin* (fp), Johansson i Malmö (s), Gustavsson i Ängelholm (s) och Berndtson (vpk).

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herr Berndtson (vpk) som ansett

1. att utskottets yttrande bort ha följande lydelse:

Det av förvaltningsstyrelsen framlagda förslaget, som utarbetats av en särskilt tillsatt kommitté, innebär en betydande höjning av riksdagsmannaarvodet. Det huvudsakliga skälet för höjningen har angetts vara den kraftigt ökade arbetsbördan i riksdagen. I förslaget åberopas principen att arvodet skall ges "en viss anknytning till den allmänna lönenivån". Den enda anknytning som gjorts är jämförelser med heltidsengagerade kommunala förtroendemän samt att arvodet formellt knutits till löneklass F 25 på den statliga löneplanen. Den allmänna lönenivån skiljer sig dock avsevärt från de höga arvoden kommunalråd och landstingsråd uppbär. Några jämförelser med övriga löntagargruppers inkomster har sålunda inte gjorts, vilket emellertid borde vara en nödvändig förutsättning för en noggrannare bedömning av skäligheten i förslaget.

Utskottet biträder sålunda de synpunkter och förslag som i denna del förts fram i motionen 1974:1844.

Vad gäller – – – (= utskottet) – – – ej erfordras.

2. att utskottet bort hemställa

att riksdagen

dels med bifall till motionen 1974:1844 i motsvarande del avslår det i riksdagens förvaltningsstyrelses framställning intagna förslaget till lag om ändring i ersättningsstadgan (1971:1197) för riksdagens ledamöter och uppdrar åt den av förvaltningsstyrelsen tillsatta kommittén att företa en utredning rörande riksdagsarvodets förhållande till övriga löntagargruppers inkomster och därefter framlägga nytt förslag,

dels anser motionen 1974:1844 i övrigt besvarad med vad utskottet anfört.

Bilaga

Förslag till
Lag om ändring i ersättningsstadgan (1971:1197) för riksdagens ledamöter

Härigenom förordnas att 3 § ersättningsstadgan (1971:1197) för riksdagens ledamöter skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 §	
Arvode utgår med belopp för månad som motsvarar *två tredjedelar* av lönen till statstjänsteman i löneklass *1 på löneplan C*. Talmannen erhåller därutöver ett så stort belopp, att de sammanlagda arvodesförmånerna motsvarar lönen till statsråd.	Arvode utgår med belopp för månad som motsvarar *tio tolftedelar* av lönen till statstjänsteman i löneklass *F 25*. Talmannen erhåller därutöver ett så stort belopp, att de sammanlagda arvodesförmånerna motsvarar lönen till statsråd.
Vid tillämpning – – – som arbetstagare.	

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1974. Den tillämpas dock även för tid från och med den 1 januari 1974.

GOTAB 74 7680 S Stockholm 1974